

Posudek diplomové práce Ivany Jelínkové

Vliv syntaktické stavby (spojek) na mluvenou řeč (promluvový úsek, intonaci, pauzy)

Předkládaná diplomová práce analyzuje dva typy veřejných projevů o různé míře připravenosti: projevy čtené a projevy, u nichž je možné předpokládat relativně velkou připravenost mluvčích. V obou těchto typech si všímá struktur (vymezených přesnými kritérii), v nichž se objevují vybrané jednoslovné spojky. Jádrem práce je zkoumání toho, jaká je pozice hranic promluvových úseků vzhledem ke zkoumaným spojkám, jaká je před spojkami intonace a jaké se v jejich okolí vyskytují pauzy.

Autorka založila svou práci na pečlivé materiálové analýze, která byla také (jak bývá u podobných analýz typické) dosti pracná. Práce díky tomuto základu přináší informace nejen - jak naznačuje název - o vztahu sledovaných spojek a promluvových úseků, intonace a pauz ve vybraných projevech, ale jakoby mimochodem se dovíme i některá zajímavá zjištění např. o výskytu spojek v určitých typech televizních pořadů obecně či o vztahu struktury výpovědi a jejího plánování mluvčím.

Kladně hodnotím, že se autorka dokázala v průběhu práce vyrovnat s neočekávanými komplikacemi souvisejícími především s typem zkoumaného materiálu. (Vzhledem k dané situaci se práce také trochu odklonila od tématu a soustředila se více na zvukovou rovinu, než bylo původně zamýšleno. Zúžení však prospělo ucelenosti práce, proto tuto poznámku nemyslím jako výtku.) Pozitivní je jistě i to, že autorka při analýze sledovaných jevů usiluje o jejich co „nejpocitivější“ popis (nikoli o získání překvapivých výsledků za každou cenu) a o „průhlednou“ prezentaci výsledků (např. každá kapitola začíná rozborem relevantních dokladů). Oceňuji rovněž, že se autorka snaží o stanovování jasných kritérií (např. při vymezení analyzovaného materiálu), že si je vědoma limitů výzkumu daných zvolenou metodou i zkoumaným materiálem a že nezakrývá, že bylo možné volit i jiná řešení (viz mj. řadu poznámek označených jako „diskuse“). K přednostem patří též přehledná strukturace výkladu (srov. např. paralelní strukturu kapitol) a jeho vstřícnost ke čtenáři (srov. úvody příslušných částí informující o struktuře a obsahu kapitol, závěrečná shrnutí atd.).

Práci bych výtka, že teoretický úvod by u některých položek mohl být podrobnější a kriticky představit více různých pojetí daného jevu a že ne na všechny položky uvedené v seznamu literatury je v textu odkazováno.

Při obhajobě by autorka mohla stručně zdůvodnit, proč se rozhodla pro užívání termínů věta a souvětí (a ne např. výpověď aj.) a proč zvolila daný způsob transkripce.

Nedostatky formulační, pravopisné i formální jsou ojedinělé, práce má po této stránce dobrou úroveň (pozor zejm. na interpunkci na s. 15, 20 a 47). V seznamu literatury chybí u položky č. 11 (s. 91) název článku.

Diplomová práce Ivany Jelínkové splňuje kritéria kladená na tento typ prací, doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře.

 7/11/2007

PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.
vedoucí diplomové práce